

ONTWERPBESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 1 mei 2019
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2018-006535 - gemeente Overbetuwe
Activiteit : Renoveren woningbestand Vivare-Complex: 40.01.06.04; Oranje
Nassastraat te Elst
Verlenen/weigeren : Verlenen ontheffing
Aanvrager : Vivare te Arnhem
Zaaknummer : 2018-006535

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Vivare, Postbus 5265, 6802EG Arnhem, hierna te noemen de aanvrager, van 1 mei 2018 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 1 mei 2018 ontvingen wij een aanvraag van Vivare, Postbus 5265, 6802EG Arnhem, voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.5 lid 2 en lid 4 voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en het opzettelijk verstoren van vleermuizen.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de in de wet genoemde belangen van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.8 lid 1 en lid 5 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Vivare, Postbus 5265, 6802EG Arnhem;

voor de soort(en), verbodsbepaling(en) en wettelijke belang(en) zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1: Soort(en), verbod(en) en belang(en).

Soort	Verbod	Belang
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren
	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen

Belang:

A: Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het plangebied, zoals aangegeven in figuur 1 en 2 van bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 31-12-2021.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soort(en), verbod(en) en belang(en) zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-006535.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-006535.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-006535.

10. De voorgenomen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soort.
11. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend, dient door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding te worden verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-006535. In de opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.
12. De ecologisch deskundige houdt tijdens het aanbrengen van de mitigerende maatregelen en de ecologische begeleiding alle bevindingen bij in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd beschikbaar zijn op de projectlocatie.
13. Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de ecologische begeleiding/werkzaamheden aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2018-006535.

Soortspecifieke voorschriften

14. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd onder het kopje '*In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen*' en in het "*Ecologisch werkprotocol Renoveren woningbestand Vivare, complex: 40.01.06.04, Oranje Nassaustraat in Elst in het kader van de Wet natuurbescherming. Ecochore Natuurtechniek, rapportnummer 17855 Oranje Nassaustraat, april 2018*" dienen te worden uitgevoerd.
15. De deskundige zoals genoemd in voorschrift 10 begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen.
16. Indien tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen, dient het werk ter plaatste stopgezet te worden totdat de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. Een deskundige op het gebied van vleermuizen dient hierbij geraadpleegd te worden.
17. De tijdelijk aangebrachte vleermuiskasten dienen te blijven hangen tot de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiode. Daarnaast mogen de tijdelijke vleermuiskasten pas verwijderd worden op het moment dat deze niet in gebruik zijn door vleermuizen en buiten de meest kwetsbare periodes zijnde de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (1 november tot 1 april). De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

Woningbouwcorporatie Vivare te Arnhem is voornemens in de Oranje Nassaustraat te Elst haar woningbezit met een energielabel D t/m G, te voorzien van na-isolatie.

In figuur 1 en 2 van Bijlage 1 wordt de ligging van het projectgebied en de directe omgeving getoond.

De werkzaamheden worden in oktober van 2019 gestart. De doorlooptijd is beperkt vanwege het kleine aantal woningen, dat wordt aangepakt.

Samenvattend bestaan de ingrepen die in het plangebied zullen plaatsvinden en invloed zullen hebben op beschermde soorten voornamelijk uit:

- Aanbrengen bouwsteigers rondom woonblokken;
- Verwijderen bitumen dakbedekking en eventueel dakbeschot;
- Aanbrengen dakisolatieplaten;
- Terugplaatsen bitumen dakbedekking;
- Vullen spouwmuren met isolatiemateriaal;
- Herstellen voegwerk buitenmuren.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij de aanvraag gevoegde rapportage "Ecologisch onderzoek Bebouwde kom Elst. Beknopt onderzoek van de inventarisatiegegevens in het kader van de Wet natuurbescherming "soortenbescherming". Ecochore Natuurtechniek, rapportnummer 16710-Elst, november 2017".

In de nazomer (augustus en september) van 2016, is gestart met het ecologisch onderzoek naar balts-/paarlocaties van vleermuizen. Vanaf mei 2017 is het vleermuisonderzoek vervolgd naar zomer- en kraamverblijfplaatsen en is gestart met het onderzoek naar alle andere soortgroepen. Er is onderzoek uitgevoerd naar:

- Huismussen
- Gierzwaluwen
- Vleermuizen
- Overige groepen – Quickscan

De inventarisatie is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2013/2017 en volgens de kennisdocumenten van huismus en gierzwaluw.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

In tabel 2 zijn per soort de waarnemingen en functies weergegeven. In bijlage 2 zijn de verspreidingskaarten opgenomen.

Tabel 2: Overzicht aangetroffen (vleermuis-)soorten en functies. Per soort zijn de aangetroffen functies, het aantal (st.) en het aantal individuen (ind.) dat er gebruik van maakt, weergegeven.

Soort	Winterverblijfplaats*	Kraamverblijfplaats	Zomerverblijfplaats	Paarverblijfplaats
Gewone dwergvleermuis	Ja*	Ja, 1 st. met 12 ind.	Nee	Ja, 1 st., met 1 ind.

* De gewone dwergvleermuis gebruikt paarverblijfplaatsen deels ook als winterverblijfplaats. Het projectgebied heeft geen functie als massaverblijfplaats.

Niet aangetroffen zijn:

- Nestlocaties van jaarrond beschermde soorten, reptielen, amfibieën, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door de sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden wordt:

- 1 paarverblijfplaats (dat mogelijk ook als winterverblijf wordt gebruikt) van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield;
- 1 kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Er worden geen preventieve maatregelen voorgesteld.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis te beperken worden maatregelen voorgesteld. De mitigerende maatregelen zijn beschreven in de bij de aanvraag gevoegde rapportage *“Ecologisch werkprotocol Renoveren woningbestand Vivare, complex: 40.01.06.04, Oranje Nassaustraat in Elst in het kader van de Wet natuurbescherming. Ecochore Natuurtechniek, rapportnummer 17855 Oranje Nassaustraat, april 2018”* en samengevat in de volgende tabel 3.

Tabel 3: Overzicht van de mitigerende maatregelen ten aanzien van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Soort waarop negatief effect wordt verwacht	Vermijden gevoelige perioden	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep	Permanente mitigatie
Gewone dwergvleermuis	De werkzaamheden zullen worden gestart vanaf begin oktober 2018 en zullen enkele weken duren. Deze startperiode is gekozen omdat het ná de balts-/paar- en kraamperiode en vóór de winterslaap ligt. Hierdoor valt deze periode buiten de meest kritische perioden voor deze soort. Door het in een vroeg stadium (april 2018) aanbrengen van geschikte tijdelijke en enkele permanente verblijfmogelijkheden en het ongeschikt maken in de minst kwetsbare periode (najaar), is de uitvoeringsperiode ecologisch gezien de meest geschikte periode.	In april 2018 zijn reeds 4 houten vleermuiskasten van het type VKMP01 opgehangen aan woningen in de directe omgeving van het plangebied. De vleermuiskasten zijn op minimaal 3 m hoogte neergehangen.	Tussen september en half oktober 2019 worden exclusion flaps aangebracht in alle woonblokken. Er wordt gebruikt gemaakt van zeil of folie, om te voorkomen dat er vogels in verstrikt raken. • Het ongeschikt maken vindt plaats onder begeleiding van een ter zake kundige ecooloog. • Nadat het gebouw ongeschikt gemaakt is voor vleermuizen, moet het minimaal drie dagen met avondtemperaturen van meer dan 10° C ongemoeid blijven staan voordat wordt overgegaan tot de daadwerkelijke werkzaamheden. Dit is noodzakelijk om vleermuizen die zich toch nog onverhoopt	In april 2018 zijn reeds 4 geschakelde kraamkasten aangebracht (combi-model IB VK 01 en IB VK 02) in de te renoveren woningen. Daarnaast worden in het najaar van 2019 vier houtbetonnen muurkasten van het type VKWS01 aangebracht in de te renoveren woningen.

Soort waarop negatief effect wordt verwacht	Vermijden gevoelige perioden	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep	Permanente mitigatie
			ergens in het gebouw bevinden de kans te geven het gebouw te verlaten. • Voor de start van de werkzaamheden controleert een vlemuisonderzoeker of de woningen "vlemuisvrij" zijn. • Als tijdens de werkzaamheden vlemuizen aangetroffen worden, dienen de werkzaamheden direct te worden stopgezet en moet een ter zake kundige ecooloog worden geraadpleegd.	

Beoordeling

Beoordeling ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn voldoende.

Andere bevredigende oplossing

Het project is verbonden aan de locatie van de huidige woningen. Er is dan ook geen alternatieve locatie voor dit project.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Wij concluderen dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Belang

De werkzaamheden worden uitgevoerd onder het volgende wettelijk belang ten aanzien van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn): Volksgezondheid, openbare veiligheid of dwingende redenen van openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. De woningen zijn is toe aan een energetische upgrade. Door de renovatie verbeteren de appartementen van energielabel. Aanvrager geeft aan dat het een groot openbaar belang is om de doelen van het energieconvenant te behalen en daarmee bij te dragen aan het tegengaan van klimaatverandering. Het tegengaan van verdere klimaatverandering en het bijdragen aan het energieconvenant wordt niet alleen gezien als openbaar belang, maar ook als van belang voor de volksgezondheid en openbare veiligheid. Tevens werken de maatregelen in het voordeel van de volksgezondheid (tegengaan mogelijke vochtproblemen).

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen instemmen met het in de aanvraag beschreven belang(en). Het betreft het belang dat is weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In de bij de aanvraag gevoegde rapportage "Ecologisch werkprotocol Renoveren woningbestand Vivare, complex: 40.01.06.04, Oranje Nassaustraat in Elst in het kader van de Wet natuurbescherming. Ecochore Natuurtechniek, rapportnummer 17855 Oranje Nassaustraat, april 2018" is beschreven in hoeverre de gunstige staat van de beschermde soorten in het geding is door de geplande werkzaamheden.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort(en)

Het uitvoeren van de werkzaamheden betreft een ingreep met een negatief effect op een paar- en winterverblijfplaats voor enkele individuen van gewone dwergvleermuis. Door het naleven van de mitigerende maatregelen wordt voorzien in nieuwe geschikte verblijfplaatsen en blijven geschikt foerageergebied en geschikte omstandigheden voor vliegroutes intact. Hierdoor wordt zo veel mogelijk voorzien in voorzieningen en omstandigheden overeenkomstig met de huidige situatie. Wij kunnen hiermee instemmen.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soort(en) welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soort(en) en verbod(en) wordt de ontheffing verleend.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

ZIENSWIJZEN

Gedurende de periode van terinzagelegging kan eenieder schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren brengen. Ingediende zienswijzen worden met het uiteindelijke besluit en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd.

Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, of aan post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer dat op de eerste bladzijde van het ontwerpbesluit staat vermeld. Voor een mondelinge zienswijze of toelichting over het ontwerpbesluit kan contact worden opgenomen met het Provincieloket (telefoonnummer (026) 359 99 99).

Wij maken u erop attent dat alleen beroep tegen het uiteindelijke besluit kan worden ingediend als de indiener ook een zienswijze heeft ingebracht tegen het ontwerpbesluit en men belanghebbende is.

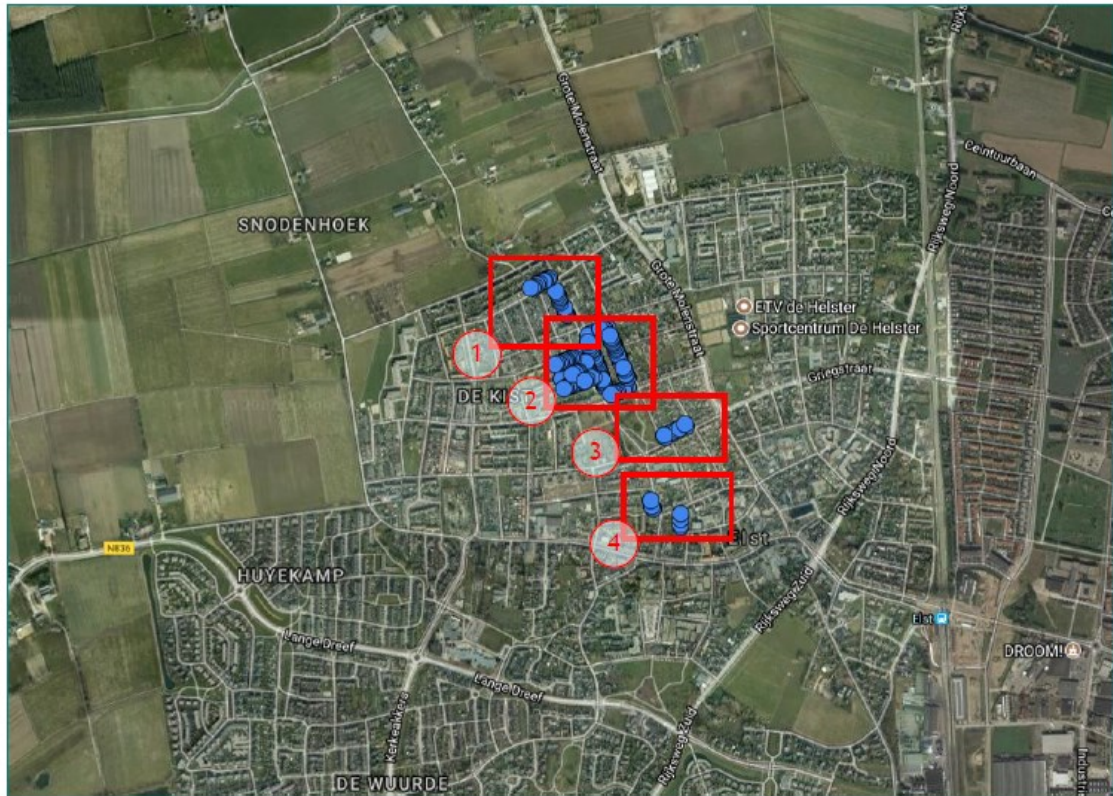
De periode van terinzagelegging is te vinden onder de technische informatie van de kennisgeving. Deze kennisgeving is in te zien op de website van Overheid.nl.

Bijlagen:

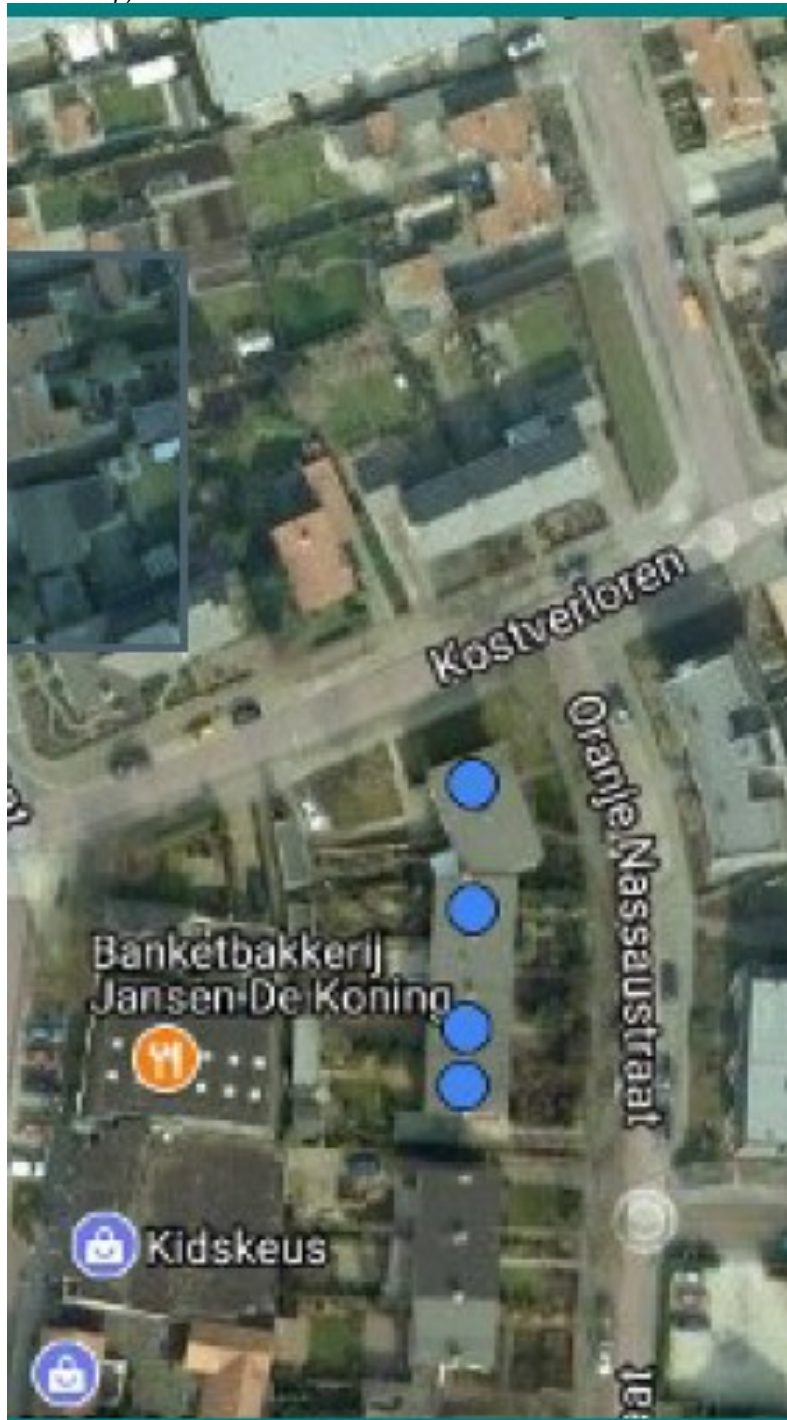
- Bijlage 1: Kaarten projectlocatie
- Bijlage 2: Kaarten locaties aangetroffen soorten en functies
- Bijlage 3: Kaart met locaties van te nemen maatregelen

BIJLAGE 1: Ligging plangebied aan de Oranje Nassastraat te Elst.

Figuur 1: Ligging van de onderzochte gebieden met Vivare-woningen in Elst, waarbij gebiedsnummer 4 het plangebied bevat. De blauwe rechterbolletjes in het rode vierkant met nummer 4, betreft de Oranje Nassastraat te Elst.

Figuur 2: Ligging van de aan te pakken woningen aan de Oranje Nassaustraat te Elst (de woningen met de blauwe stip).

BIJLAGE 2: Kaarten met ligging van aangetroffen soorten en functies.

Figuur 3: Ligging van waarnemingen aan balts- en paarlocaties van de gewone dwergvleermuis (de gele driehoek) bij woningen aan de Oranje Nassaustraat te Elst (binnen de rechter rode contouren).

Figuur 4: Ligging van waarnemingen aan kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (de gele ster) bij woningen aan de Oranje Nassaustraat te Elst (binnen de rechter rode contouren).

BIJLAGE 3: Kaart met ligging van te nemen maatregelen.

Figuur 5: Overzicht van te nemen maatregelen in en rond het plangebied.

Overzicht locaties op te hangen kasten.

■ vleermuiskasten - VK MP 01 - 4 stuks (tijdelijk)

● Inmetselkasten combi - 4 stuks (permanent)

■ Vleermuiskasten - VK WS 01 - 4 stuks

□ te renoveren woningen